

Betreft: Gezondheidseffecten straling zendmasten

Groenekan, 22 juli 2004,

Geachte heer, mevrouw,

De laatste jaren wordt de Nederlandse bevolking aan steeds krachtigere elektromagnetische velden van o.a. GSM- en UMTS zendmasten blootgesteld. Een groeiende groep mensen begint in te zien dat deze velden invloed hebben op zowel het welzijn als de gezondheid van de mens.

Tot voor kort werden deze zorgen als ongefundeerd en onwetenschappelijk afgedaan. Er zouden geen of weinig aanwijzingen zijn dat deze elektromagnetische velden effect hebben op de menselijke gezondheid of welzijn.

Er zijn recent een aantal onderzoeken gedaan (zie de voetnoten) die zeer duidelijk aantonen dat de hoogfrequente elektromagnetische velden, waaraan nagenoeg de gehele Nederlandse bevolking blootgesteld wordt, biologische effecten veroorzaken. Deze zorgen voor een vermindering van het welzijn en een verslechtering van de gezondheid.

De gezondheidsraad blijft vasthouden aan het standpunt dat deze elektromagnetische velden onschadelijk zijn, om de simpele reden dat ze niet kunnen verklaren hoe deze straling invloed op de mens kan hebben. Ondanks het feit dat TNO in oktober 2003 in het COFAM onderzoek een significante relatie aantoonde tussen UMTS straling en het welbevinden, komt de Gezondheidsraad in haar onmetelijke wijsheid in onderdeel 5.3 van haar Jaarbericht 2003 inzake elektromagnetische velden met een aantal psychologische verklaringsmodellen op de proppen alsof alle klachten tussen de oren zitten. Ijskoud luidt de conclusie van het jaarbericht dat er op basis van wetenschappelijk onderzoek geen verband bestaat tussen uiteenlopende klachten en elektromagnetische velden.

Uit genoemd onderzoek is ook gebleken dat de blootstellingnormen voor elektromagnetische velden ten onrechte gebaseerd zijn op opwarming van lichaamsweefsel. In het COFAM onderzoek traden namelijk gezondheidsklachten op, terwijl door de lage dosering geen lichaamsweefsel werd opgewarmd. Dit verklaart dat er zoveel mensen klagen over antenne-installaties die toch aan de blootstellingnormen voldoen.

Feit is dat de aanwijzingen dat elektromagnetische velden van o.a. GSM- en UMTS-zendmasten schadelijk zijn voor de gezondheid vele malen sterker zijn dan de aanwijzingen toentertijd dat roken, asbest of röntgenstraling schadelijk zou zijn. Bij kortstondige blootstelling - in het COFAM onderzoek, zelfs minder dan een uur - zijn namelijk al schadelijke effecten te constateren bij mensen die worden blootgesteld aan hoogfrequente elektromagnetische velden.

Met verbazing zie ik hoe de betreffende ministers hun verantwoordelijkheid niet nemen en stellen dat het stopzetten van de plaatsing van zendmasten nog niet aan de orde is. Gezien de huidige stand van wetenschappelijk onderzoek zou de enige logische stap zijn het toepassen van het voorzorgbeginsel en dus het stopzetten van de plaatsing van UMTS zendmasten.

Een overzicht van de betreffende studies vindt u op de website www.stopumts.nl . Een kleine selectie:

- ❑ Hoogfrequente straling van een GSM telefoon verhoogt de mortaliteit van kippenembryo's tot 75% (drie kwart van de kuikens wordt doodgeboren), terwijl het normaal 16% is. ^[1]
- ❑ Wonen binnen 300 meter van een GSM zendmast verhoogt significant de kans op o.a. vermoeidheid, prikkelbaarheid, hoofdpijn, verstoorde nachtrust, neiging tot depressie, oncomfortabele gevoelens, concentratiestoornissen, geheugenproblemen, huidproblemen, gezichtsstoornissen, gehoorstoornissen en duizelingen. ^[2]
- ❑ Hoogfrequente straling van UMTS zendmasten beïnvloedt het welbevinden van mensen op een negatieve manier, zowel voor mensen die gevoelig als ongevoelig zijn voor dergelijke straling en dat reeds bij een blootstelling van nog geen uur. ^[3]

De studies met betrekking tot thermische effecten laat ik buiten beschouwing. Het gaat hier om studies die a-thermische biologische effecten aantonen of op zijn minst aannemelijk maken dat er sprake is van een gezondheidsrisico. Op de websites www.stopumts.nl en www.milieuziektes.nl kunt u meer informatie inwinnen.

Mede namens de groep mensen die zich tevens zorgen maken over deze vorm van straling, ben ik benieuwd naar uw standpunt. Middels het beantwoorden van de volgende vragen kunt u uw visie toelichten. Uw reactie zal op de website www.stopumts.nl geplaatst worden.

- ❑ Minister Brinkhorst stelt: “De mogelijke schade aan de gezondheid door straling van UMTS-masten is geen reden om de aanleg van UMTS-netten tijdelijk te staken”. Verwerpt u net als minister Brinkhorst het voorzorgbeginsel of vindt u dat de plaatsing van masten stopgezet moet worden ?
- ❑ Als uw partij het standpunt heeft om het voorzorgprincipe te verwerpen, wat geeft dan de doorslag om de bovengenoemde studies te negeren ?
- ❑ Is het belang van de volksgezondheid groter dan het gerief van het kunnen verzenden van foto's en filmpjes ?
- ❑ Gaat u op korte termijn kamervragen stellen over dit probleem ?
- ❑ Wat is de visie van uw partij op de financiële en economische gevolgen van het stopzetten van de plaatsing van UMTS zendmasten (UMTS licenties retour, etc) ?
- ❑ Bent u er voorstander van om UMTS pas groen licht te geven nadat wetenschappelijk is aangetoond welk mechanisme de gezondheidsklachten veroorzaakt en welke dosering – ook op lange termijn – voor mensen absoluut onschadelijk is?

Ik zou een reactie op bovenstaande vragen zeer op prijs stellen. Alvast bedankt hiervoor.

Deze brief is – in gewijzigde vorm - tevens gestuurd naar de vijf telecomproviders, de gezondheidsraad en de overige politieke partijen. Uw en de overige reacties zullen op de website www.stopumts.nl geplaatst worden.

Met vriendelijke groet,

E.J.J. Goes

- [1] Biological effects of mobile phone electromagnetic field on chick embryo (risk assessment using the mortality rate)
Radiats Biol Radioecol. 2003 Sep-Oct
“Chicken embryos were exposed to EMF from GSM mobile phone during the embryonic development (21 days). As a result the embryo mortality rate in the incubation period increased to 75% (versus 16% in control group).”
- [2] Investigation on the health of people living near mobile telephone relay stations: I/Incidence according to distance and sex
Pathol Biol (Paris). 2002 Jul
” Comparisons of complaints frequencies (CHI-SQUARE test with Yates correction) in relation with distance from base station and sex, show significant ($p < 0.05$) increase as compared to people living > 300 m or not exposed to base station, till 300 m for tiredness, 200 m for headache, sleep disturbance, discomfort, etc. 100 m for irritability, depression, loss of memory, dizziness, libido decrease, etc. Women significantly more often than men ($p < 0.05$) complained of headache, nausea, loss of appetite, sleep disturbance, depression, discomfort and visual perturbations. This first study on symptoms experienced by people living in vicinity of base stations shows that, in view of radioprotection, minimal distance of people from cellular phone base stations should not be < 300 m.”
- [3] Effects of Global Communication system radio-frequency fields on Well Being and Cognitive Functions of human subjects with and without subjective complaints.
TNO Physic and Electronics Laboratory, September 2003
”Het resultaat van het onderzoek is dat er een statistisch significante relatie gevonden is tussen de aanwezigheid van radiofrequente velden die lijken op die van een UMTS basisstationsignaal en het ervaren welzijn van de proefpersonen”